

स्वर्णकेतकी स्त्री स्वर्णमिव पीतत्वात् केतकी । पीतकेतक्याम् राजनि० । तत्पुष्पादिगुणाः "केतकीकुसुमं वगर्थं" केग-
दोर्गन्धनामनम् । हेमामं मदनोन्मादत्र छल्यनोस्य
कारि च । तस्याः क्षनोऽतिशिरः कटुः पित्तकफा-
पहः । रसायनकरो वगर्थो देहदायकः परां
राजनि० ।

स्वर्णक्षीरी स्त्री स्वर्णमिव पीतत्वात् क्षीरं नित्यां यस्याः
गौरां डोष् । क्षोषधिभेदे सा च हिमालये जायते ।
"हेमवर्णो रसस्तस्या हिमवद्भूमिस्तथा । सा नाग-
जिह्विकाकारा तन्मूलं बाणजोषधम् । स्वर्णक्षीरी
हिमा तिल्ला कृमिपित्तकफापहा । मूलकच्छाश्वरी
गायटाहस्तरहरा परा" राजनि० ।

स्वर्णगैरिक न० स्वर्णमिव पीतं गैरिकम् । (वर्णकमाटि)
पटार्थभेदे राजनि० ।

स्वर्णग्रीवा स्त्री नदीभेदे । "या निःसृता पूर्वभागात् तस्मात्
गिरिवरात् (वाटकशैलात्) नदी । स्वर्णग्रीवेति विख्याता
सा गङ्गादृग्गीफवे" कालिकापु० ८२७० ।

स्वर्णचूड प्र० स्त्री स्वर्णमिव पीतत्वात् चूडा यस्याः । चाध-
पक्षिणि जटां स्त्रियां डोष् । [जातमाले त्रि० ।
स्वर्णज न० स्वर्णात् जायते जन-ड । १३६ हेमच० २ स्वर्ण-
स्वर्णजीवन्ती स्त्री स्वर्णमिव पीतत्वात् जीवन्ती । पीत-
पुष्पजोऽन्याम् राजनि० ।

स्वर्णदी स्त्री स्वर्णं द्यति यपसारयति हल्यवर्णत्वात् दो-क
गौरां डोष् । [दृष्टिकाल्याम् राजनि० । इत० गत्वम् ।
२ गङ्गायाम् अमरः । [रचितकृत्ते च त्रिका० ।

स्वर्णदीधिति पु० स्वर्णमिव भास्वरा दीधितिरस्य । १३७ नदी,
स्वर्णदृ पु० स्वर्णमिव पुष्पे पीतो दृः । चारग्वधे राजनि० ।
स्वर्णपत्र पु० स्वर्णमिव पीतः पत्रोऽस्य । गरुडे त्रिका० ।
स्वर्णपाटक पु० स्वर्णं पाटयति पट-णिच्-ण्वल् । टङ्गणे
(नाहामा) शब्द० ।

स्वर्णपुष्प पु० स्वर्णमिव पीतं पुष्पमस्य । १३८ मन्त्रे २ चारग्वधे
प्र० स्त्री राजनि० स्त्रोत्रे डोष् । सा च १ स्वर्णकेत-
क्याञ्च राजनि० । ४ वातलायाः पूजकिकारो स्त्री राज-
नि० टाप् । [स्वर्णकटल्याम् राजनि० ।

स्वर्णफला स्त्री स्वर्णमिव पीतं फलमस्याः । (चांपाकला)
स्वर्णवणिज् पु० इत० । स्वर्णवणिजि जातिभेदे ।
स्वर्णमृद्धार पु० स्वर्णमिव स्वर्णमयो वा मृद्धारः । १ पीत-
मृद्धारो राजनि० । २ स्वर्णमयकमृधभेदे च ।]

स्वर्णमालिक न० स्वर्णमिव पीतं मालिकम् । स्वनामख्याते
उपधातुभेदे "किञ्चित् सुवर्णं बाह्व्यात् स्वर्णमालिक-
मीरितम् । उपधातुः सुवर्णस्य किञ्चित्स्वर्णगुणान्वितम् ।
तथा च काञ्चनाभावे दीयते स्वर्णमालिकम् । किन्तु
तस्यानुकल्पत्वात् किञ्चिद्वीतगुणास्ततः । न केवलं स्वर्ण-
गुणा वर्तन्ते स्वर्णमालिके । द्रव्यान्तरस्य संभवात् सत्य-
न्येऽपि गुणास्ततः । सुवर्णमालिकं खादु तिल्लं दृष्यं
रसायनम् । चक्षुष्यं वस्त्रकृत्कण्टपायुधमेहविघ्नोदरम् ।
अग्निः शोथं विघ्नं कण्डुं त्रिदोषमपि नाशयेत्" । अशुद्ध-
स्वर्णमालिकस्य दोषमाह "मन्दानलत्वं बलहानिस्रयां
विटस्मितं नेत्रगदान् सकृदात् । मालां तथैव व्रण-
पूर्विकाञ्च कुर्यादशुद्धं खलु मालिकञ्च" । तद्दोषगान्धयं
शोधनमाह "मालिकस्य त्रयो भागा भागैकं सैन्धवस्य च ।
मातुलुङ्गद्रवैर्वाप जम्बीरस्य द्वैः पचेत् । बाण्येक्षोहजे
यात्रे यावत् पात्रं सुलोहितम् । भवेत्ततस्तु संशुद्धं
स्वर्णमालिकमीरितम्" । तन्मारणं यथा "कुचस्य कषा-
येण दृष्टा तैलेन वा पुटेत् । तैलेनैवाजसूत्रे च स्विद्यते
स्वर्णमालिकम्" भावप्र० ।

स्वर्णयूथी स्त्री स्वर्णमिव पीता यूथी । पीतयूथिकायाम् शब्दच०
स्वर्णलता स्त्री स्वर्णमिव पीता लता । ज्यातिप्रत्यां राजनि०
स्वर्णवर्णा स्त्री स्वर्णमिव वर्णोऽस्मिन्मस्याः । १ हरिद्रायाम्
राजनि० । २ सुवर्णयुष्मे त्रि० । ३ हेममूल्यज्ञापके वर्णं च ।
स्वर्णवल्कल पु० स्वर्णमिव पीतं वल्कलमस्य । स्त्रोताकटजे
शब्दच० ।

स्वर्णवल्ली स्त्री स्वर्णमिव पीता वल्ली । लताभेदे
"स्वर्णवल्ली रक्तफला काकायुः काकवल्गुपि । शिरा-
पीडा त्रिदोषघ्नी दुग्धदात्री तु सा मता" राजनि० ।
स्वर्णशेफालिका स्त्री स्वर्णमिव पीता शेफालिका । १ पीत-
शेफालिकायाम् । २ चारग्वधे राजनि० ।
स्वर्णाङ्ग पु० स्वर्णमिवाङ्गं पुष्पं यस्य । १ चारग्वधे राजनि०
२ पीतवर्णदेहयुते त्रि० स्त्रियां डोष् ।

सुवर्णारि पु० इत० । मन्त्रके तस्य स्वर्णमारकत्वात्तथात्वम् ।
सुवर्णली स्त्री स्वर्णं तद्वर्णं लीयते पुष्पेऽल ली-साधारे
क्रिप् प्रभो० । स्वर्णं ली हेमपुष्पो च स्वर्णपुष्पाध्वजा तथा ।
सा कषाया कटुः शीता व्रणहा परिकीर्तिता" राजनि०
उक्ते लताभेदे । [यति ते असुखरत्नं त ।

सुवर्णं गतो सक० दुःखेन जीवने अक० लु० उ० सेट् । स्वर्ण-
सुवर्णं पीतो अक० प्रीयते लेङ्गेने च सक० भ्वा० यात् । सेट् ।